

2003-09-17
Uppdaterad
2004-03-17

Kungl biblioteket
BIBSAM
Jan Hagerlid

Samordning av den SVenska högskolans Elektroniska Publicering – SVEP

Projektbeskrivning

Bakgrund

Elektronisk publicering ger stora möjligheter till en snabbare och bredare spridning av forskares och studenters arbeten. Webbtekniken ger också nya uttrycksmöjligheter som inte finns i den tryckta miljön, som att kombinera text, bild och ljud, att länka till stora datasamlingar eller länka till arbeten runtom i världen. En snabb utveckling av nya standarder som Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting gör att elektroniska publikationer från svenska lärosäten kan bli internationellt åtkomliga i mycket större skala. Vidare finns påtagliga möjligheter att spara genom att dra ned på tryckkostnader.

Elektronisk publicering har kommit igång i varierande takt vid svenska universitet och högskolor. Som regel har biblioteken ett mer eller mindre tydligt uttalat ansvar för att samordna insatserna i samarbete med forskare och studenter.

Utvecklingen går dock betydligt långsammare än vad som vore möjligt och önskvärt. Det kan finnas flera hämmande faktorer såsom oklara uppdrag och ansvarsförhållanden, tveksamhet och bristande kunskaper om nya publiceringskanaler hos forskare och studenter m.m. En viktig hämmande faktor är de relativt stora krav som ställs på de inom lärosätena som är ansvariga för elektronisk publicering (vanligen biblioteken). Man måste skapa plattformar för elektronisk publicering i ett läge med en snabb internationell utveckling inom området.

Övergripande mål

Projektet ska främja en mer samordnad och kraftfull utveckling av elektronisk publicering av forskares och studenters egna arbeten vid svenska universitet och högskolor. Genom samordning och rådgivning ska alla lärosäten få stöd att lägga ut sina forskares och studenters arbeten elektroniskt. Den elektroniska publiceringen ska ske på ett sätt som främjar maximal synlighet och långsiktig tillgänglighet. Arbetsmetodik och system för publicering ska vara resurssnåla och undvika dubblering av insatser för att bli långsiktigt hållbara.

Projektet strävar efter att underlätta för biblioteken genom att gemensamt definiera standarder för metadata om publikationer, sprida lösningar för långsiktig tillgänglighet, ge råd om tillgängliga verktyg och system för elektronisk publicering samt utveckla nya söktjänster. Genom samordning och standardisering kan också bredare spridning och långsiktig tillgänglighet uppnås.

Projektet är inriktat på fritt tillgängliga vetenskapliga publikationer utgivna vid enskilda svenska universitet och högskolor. Här innefattas även examensarbeten, eftersom de syftar till skolning i vetenskaplig publicering. Utanför avgränsningen faller andra publikationer från universitet och högskolor, t.ex. av mer administrativ karaktär. För examensarbeten skapas en särskild söktjänst riktad mot en nationell publik.

Projektet har skapats genom en samordning av flera tidigare förstudier och ansökningar till BIBSAM.

Projektplan

Projektet ska pågå under två år med start hösten 2003. Arbetet bedrivs inom 5 nära sammanflätade delprojekt. Mål, uppgifter, organisation och budget för dessa framgår av nedanstående beskrivning.

Delprojekt

DP1: Interoperabilitet – Harmonisering av beskrivningar och beskrivningsformat för fulltextpublicerade dokument

Delprojektet ska leda till en harmonisering av metadatabeskrivningar för elektroniskt publicerade dokument vid svenska universitet och högskolor och ett antal rekommendationer som främjar utbyte av information om dessa dokument och som skapar förutsättningar för nya tjänster.

Projektledning: Stefan Andersson, Enheten för digital publicering, Uppsala UB

Deltagare: Uppsala UB, KB – BUS, KB – LIBRIS, Umeå UB, Biblioteksdirektionen samt medicinska fakultetens bibliotek vid LUB, LiUB, SUB, LuUB

Budget för DP1: **955 tkr**

DP2: Långtidsbevarande/ett arbetsflöde och tekniska lösningar för arkivering av elektroniskt publicerade dokument vid svenska universitet och högskolor

Projektet ska leda till att gemensamma rutiner för överföring och lagring av dokument i det nationella digitala arkivet skapas och framtida tillgång därmed säkras.

Projektledning: Eva Müller (eller någon annan från enheten för digital publicering), Uppsala UB

Deltagare: Uppsala UB, KB-LIBRIS, KB DoIT, SUB, LiUB, SLU arkivarie och bibliotek, Umeå UB,

Budget för DP2: **1 175 tkr**

DP3: ARKIV Ex – Sverige

Målet är att skapa en gemensam söktjänst för examensarbeten vid svenska universitet och högskolor. En prototyp ska utvecklas till en fungerande söktjänst och nya deltagare rekryteras.

Projektledning: Jessica Lindholm, Biblioteksdirektionen, LUB

Deltagare: LUB, BTH, SLUB, GUB, KB-LIBRIS, LiUB.

DP4: Resurspersoner & informationssajt kring e-publicering – verktyg och modeller

Man ska bygga upp en webbplats där man kan nå både övergripande information om hela projektet och om delprojekten. Man ska organisera ett system med resurspersoner för rådgivning och ställa samman jämförande information om olika publiceringsprogramvaror.

Projektledning: Jessica Lindholm, Biblioteksdirektionen, LUB

Deltagare: LUB, BTH, SLUB, GUB, UUB

DP5: Workshops kring e-publicering – verktyg och modeller

Projektet ska genomföra fyra workshops riktade till alla universitets- och högskolebibliotek för att föra ut och diskutera resultatet från övriga delprojekt.

Projektledning: Jessica Lindholm, Biblioteksdirektionen, LUB. Huvudansvariga för planering av workshops är GUB och BTH

Deltagare från alla delprojekt bidrar till innehållet

Budget för DP 3,4,5: **1 040 tkr** + rådgivningsmedel fördelade av BIBSAM ca **200 tkr**

Total budget

Under perioden 2003 – 2005 fördelas **3170 tkr** på delprojekten. Internt inom BIBSAM avsätts **200 tkr** till rådgivningsmedel och **75 tkr** till resor för projekt- och styrgrupp.

Projektsamordnare

Jan Hagerlid, BIBSAM

Projektgrupp

Jan Hagerlid, BIBSAM, Jessica Lindholm, LUB, Eva Müller, UUB, Mats Almkvist, Umeå UB, Carin Björklund, GUB, Lisa Petersen, LIBRIS och Anders Cato, IDA.

Projektgruppen ansvarar för den löpande samordningen och ledningen för hela projektet.

Styrgrupp

Lars Björnshauge, LUB, Ulf Göransson, UUB, Mats Herder, KB/LIBRIS, Gunilla Jonsson, KB/IDA, Kjell Nilsson, KB/BIBSAM

Styrgruppen svarar för den övergripande styrningen och uppföljningen av hela projektet och företräder huvudintressenter och finansärer.

Deltagare i hela projektet

BTH, GUB, KB (BIBSAM, IDA, LIBRIS, DoIT), LiUB, LUB, LuUB, SLU, SUB, Umeå UB, UUB.